

دیدگاه مرکز درباره

بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تبریز

در حوزه ایمنی و مدیریت بحران

شماره: ۲۷۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۲

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.

آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیخ‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

الحمد لله

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی
کلاشهر تبریز

دیدگاه مرکز درباره
بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تبریز
در حوزه ایمنی و مدیریت بحران

شماره: ۲۷۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۲

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز است.
متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شیخ‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر تبریز

عنوان اصلی: بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تبریز

عنوان فرعی: حوزه ایمنی و مدیریت بحران

پدیدآور: حسین احمدزاده گلی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره: دیدگاه (۱۳)

شماره: ۲۷۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۱/۱۲/۲

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctc@tabriz.ir | ۰۴۱-۲۱۰۴۰۹۰۰

آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیق‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

مقدمه

هم‌زمان با وقوع زمین‌لرزه‌های متعدد در مناطق مختلف کشور همچون شهر خوی و زلزله مهیب کشورهای هم‌جوار ترکیه و سوریه، بار دیگر موضوع مدیریت بحران مورد توجه قرار گرفته و به‌نوعی زنگ خطر بحران را در شهر به صدا درآورده است. موضوع مدیریت بحران با توجه به ابعاد و گستره خطرپذیری شهر تبریز به‌خصوص به لحاظ خطر وقوع زمین‌لرزه از موضوعات کلیدی و اساسی و نیازمند برنامه‌ریزی و صرف بودجه قابل توجه ابتدا برای ترویج اقدامات پیشگیرانه، آموزش شهروندان، مقاوم‌سازی بناها و ... است. مسئله اختصاص بودجه به بخش ایمنی و مدیریت بحران برای انجام اقدامات مؤثرتر قبل و بعد از وقوع بحران از اهمیت اساسی برخوردار است. بر همین مبنا، این گزارش به بررسی و تحلیل بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ شهرداری تبریز در حوزه ایمنی و مدیریت بحران می‌پردازد.

۱- ایمنی و مدیریت بحران در بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲

منطقه	بودجه پیشنهادی	ردیف
مرکز	۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	مرکز - مقابله با بحران‌ها و بیماری‌های پاندمی
منطقه یک	۱۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلت موردنیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه یک	۲۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	تملک، احداث و تجهیز ایستگاه آتش‌نشانی
منطقه یک	۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	تهیه ابزارآلات موردنیاز بحران
منطقه دو	۷ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	اجرای پایدارسازی ترانشه‌های سطح منطقه (پارک صائب تبریزی از طرف
منطقه دو	۱۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	احداث شهرک امن و ایجاد زیرساخت‌های لازم
منطقه دو	۱۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	احداث سالن چندمنظوره در یاغچیان
منطقه دو	۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید و تجهیزات و ماشین‌آلات موردنیاز مدیریت بحران در سطح شهر
منطقه دو	۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلت موردنیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه چهار	۷ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	احداث ایستگاه آتش‌نشانی در پارک امیرکبیر
منطقه پنج	۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	ایمن‌سازی و پایدارسازی ترانشه‌های سطح منطقه
منطقه پنج	۵ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	تکمیل احداث ایستگاه آتش‌نشانی کرکج و سایر ایستگاه‌های سطح منطقه
منطقه پنج	۶۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلت موردنیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه شش	۲ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	ساماندهی محلات الحاقی جدید
منطقه شش	۷ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	آماده‌سازی سازی معابر شهرک صنفی و صنعتی مایان
منطقه شش	۷ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	احداث ایستگاه آتش‌نشانی
منطقه شش	۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلت موردنیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث

منطقه	بودجه پیشنهادی	ردیف
منطقه شش	۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	احداث ساختمان پشتیبانی در مواقع بحران جنب پد هلی کوپتر پارک صنعت
منطقه هفت	۳ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	ساماندهی محلات الحاقی جدید
منطقه هفت	۴۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه هفت	۱ ۳۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات مقابله با بحران و حوادث غیرمترقبه
منطقه هفت	۷۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	تجهیز کارگاه محلول ساز
منطقه هشت	۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه نه	۱ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	ساماندهی محلات الحاقی جدید
منطقه نه	۸۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
منطقه ده	۲ ۵۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	جدار سازی مسیر چای کنار انتهای بازار صاحب امر تا ورودی زیرگذر
منطقه ده	۱۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز آتش‌نشانی و مقابله با بحران و حوادث
سازمان‌ها	۱۹۰ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰	خرید تجهیزات و ماشین آلات آتش‌نشانی
جمع	۴۱۱۸۰۰۰۰۰۰۰	

بودجه مصوب ۱۴۰۱	بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲	سرانه تومان	درصد افزایش نسبت به بودجه مصوب	سهم از بودجه کل (درصد)
۴۱۱.۲۱۴.۹۰۰.۰۰۰	۴۱۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۲۵۱۳۰۰	۰.۱۴	۳/۳۷

چنانچه از جداول فوق مشخص است، بودجه جاری و عمرانی پیشنهادی شهرداری تبریز برای مأموریت ایمنی و مدیریت بحران در سال ۱۴۰۲ مبلغ چهارصد و یازده میلیارد و هشتصد میلیون تومان است که نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۱ تنها ۰.۱۴ صدم درصد (نزدیک به صفر) رشد داشته است. منطقه پنج شهرداری با مبلغ هشتاد و پنج میلیارد تومان بیشترین سهم از این مأموریت را به خود اختصاص داده و مناطق دو و یک به ترتیب با مبالغ پنجاه و سه و چهل و یک میلیارد تومان در جایگاه بعدی قرار دارند. سهم منطقه سه از این مأموریت صفر است.

۲- مدیریت بحران و ایمنی در برنامه پنج‌ساله شهرداری تبریز

به‌منظور ارتقای توانمندی شهر تبریز در امور پیش‌بینی و پیشگیری، کاهش خطرپذیری در برابر مخاطرات طبیعی، حوادث و بحران‌ها و افزایش تاب‌آوری در بحران‌ها، در برنامه راهبردی پنج‌ساله شهرداری تبریز توجه و تأکید ویژه‌ای بر حوزه ایمنی صورت گرفته است که اهم آن به شرح زیر است:

- تأکید ویژه بر ارائه برنامه و طرح برای کاهش آسیب‌پذیری بافت‌های ناکارآمد، سکونتگاه‌های غیررسمی، بافت مرکزی شهر
- تأکید بر ارتقای توانمندی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری حوزه ایمنی و مدیریت بحران
- پوشش بیمه‌ای کلیه اموال منقول و غیرمنقول در برابر حوادث و سوانح
- تأکید بر اجرای پروژه‌های مربوط به کنترل سیلاب‌های شهری
- تأکید بر اجرای طرح‌های مطالعاتی نظیر پهنه‌بندی خطرپذیری شهر، تهیه طرح ایمنی پهنه تاریخی شهر تبریز، سازوکارهای کاهش خطر و ...
- تأکید بر استانداردسازی ملزومات حوزه ایمنی و بحران
- تأکید بر اجرای کلیه قوانین بالادستی حوزه ایمنی و بحران
- تأکید بر همکاری و هم‌افزایی با کلیه واحدهای مدیریتی در حوزه ایمنی و بحران
- شناسایی مناطق با خطر فروریزش و فرونشست شهر
- و ...

۳- بررسی تطابق لایحه پیشنهادی با برنامه پنج‌ساله

تبلور عینی برنامه‌ها و طرح‌ها، در اسناد مربوط به برنامه‌بودجه است. به‌طوری که محتوا، برنامه‌ها و طرح‌ها پیاده‌سازی نمی‌گردند مگر با پیش‌بینی در ردیف‌های بودجه، مقوله ایمنی و مدیریت بحران هم از این قاعده مستثنی نمی‌باشد، لذا آنچه در سطح سیاست‌گذاری و برنامه مطرح است در سطح بودجه و ردیف‌های آن نیز مطرح می‌گردد. در بررسی میزان تطابق تأکیدات و توجهات برنامه پنج‌ساله در حوزه ایمنی و مدیریت بحران و ردیف‌های بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ آنچه استنباط کلی است، محوریت داشتن موضوع آتش‌نشانی و تجهیزات آن است که در ارتباط با تأکید بر ارتقای توانمندی سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و استانداردسازی ملزومات حوزه ایمنی و بحران برنامه راهبردی عملیاتی شهرداری تبریز است. چنانچه بیشترین ارقام بودجه پیشنهادی (۱۵۰ میلیارد تومان) اختصاص به موضوع ایستگاه‌های آتش‌نشانی و تجهیزات آن دارد.

۴- جمع‌بندی

توجه به واقعیت‌ها (روی گسل بودن تبریز، سیل خیزی، امکان فرونشست زمین و ...) و رخدادهای هشدار دهنده اخیر، انتظار حداقلی، در مرحله اول رشد بودجه مربوط به این حوزه و بعد توزیع متوازن آن باتکیه بر یافته‌های دقیق علمی و داده‌محور است. آنچه بررسی بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ به دست می‌دهد در نکات زیر تشریح می‌گردد:

- در محوریت بودن آتش‌نشانی و تجهیزات آن
- به تناسب پیش‌بینی رشد حدود ۹۰ درصدی لایحه بودجه ارقام مربوط به حوزه مدیریت بحران و ایمنی افزایش نیافته است.
- باتوجه به میزان و نحوه تخصیص بودجه مدیریت بحران و ایمنی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و بررسی خطرپذیری شهر تبریز، بودجه تعریف شده برای حوزه ایمنی و مدیریت بحران بسیار ناچیز ارزیابی می‌گردد.
- عدم توزیع متوازن بودجه این حوزه، به‌طوری که مناطق پرخطر و پرتراکم سهم کمتری از بودجه پیشنهادی دارند.
- بحث ایجاد سوله‌های امن که مورد تأکید برنامه راهبردی است موردتوجه جدی قرار نگرفته است.
- در بودجه پیشنهادی هیچ توجهی به موضوع اجرای مطالعاتی نظیر پهنه‌بندی خطرپذیری شهر، تهیه طرح ایمنی پهنه تاریخی شهر تبریز، سازوکارهای کاهش خطر و ... نشده است.
- موضوع پوشش بیمه‌ای کلیه اموال منقول و غیرمنقول در برابر حوادث و سوانح مورد غفلت واقع شده است.

۵- پیشنهادها

۱. باتوجه به تجارب حوادث اخیر و بحث اسکان اضطراری، موضوع احداث سوله‌های امن بحران موردتوجه جدی باشد (بر اساس استانداردهای حوزه بحران، به‌ازای هر ۵۰ هزار شهروند یک سوله بحران نیاز است)
۲. ضرورت دارد رشد و توسعه ایستگاه‌های آتش‌نشانی باتوجه به خطرپذیری و میزان تراکم جمعیت صورت گیرد.
۳. باتوجه به رشد و توسعه فناوری‌های دیجیتال، موضوع ارتقای توانمندی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری حوزه ایمنی و مدیریت بحران موردتوجه قرار گیرد.
۴. تخصیص بودجه ویژه به مقوله آموزش آمادگی در برابر حوادث و بلایا به شهروندان
۵. ضرورت جمع‌آوری داده‌های مربوط به تجهیزات و ماشین‌آلات موجود
۶. ضرورت توجه به مقوله شفافیت و ارائه جزئیات بودجه ایمنی و مدیریت بحران

باتوجه به هزینه‌های زیست محیطی استفاده از کاغذ، اسناد مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی فقط در قالب الکترونیک منتشر می‌شوند. متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز در وبگاه مرکز به نشانی: rctbz.tabriz.ir قابل دسترسی است. همچنین این متن‌ها در پرتال جامع مطالعات شهری ایران به آدرس icpus.tehran.ir بارگذاری شده است. لطفاً شما هم با چاپ نکردن این متن‌ها ما را در این زمینه یاری کنید.

نظر رسمی	اظهاری نظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهاری نظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

همزمان با وقوع زمین‌لرزه‌های متعدد در مناطق مختلف کشور همچون شهر خوی و زلزله مهیب کشورهای هم‌جوار ترکیه و سوریه، بار دیگر موضوع مدیریت بحران موردتوجه قرار گرفته و به‌نوعی زنگ خطر بحران را در شهر به صدا درآورده است. موضوع مدیریت بحران باتوجه‌به ابعاد و خطرپذیری بالای شهر تبریز به لحاظ خطر وقوع زمین‌لرزه از موضوعات کلیدی و اساسی و نیازمند برنامه‌ریزی و صرف بودجه قابل‌توجه ابتدا برای ترویج اقدامات پیشگیرانه، آموزش شهروندان، مقاوم‌سازی بناها و ... است. مسئله اختصاص بودجه به بخش ایمنی و مدیریت بحران برای انجام اقدامات مؤثرتر قبل و بعد از وقوع بحران از اهمیت اساسی برخوردار است. بر همین مبنا، این گزارش به بررسی و تحلیل بودجه پیشنهادی ۱۴۰۲ شهرداری تبریز در حوزه ایمنی و مدیریت بحران می‌پردازد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد، لایحه بودجه شهرداری تبریز برای مأموریت ایمنی و مدیریت بحران در سال ۱۴۰۲ مبلغ چهارصد و یازده میلیارد و هشتصد میلیون تومان است که نسبت به بودجه مصوب سال ۱۴۰۱ تنها چهارده صدم درصد (نزدیک به صفر) رشد داشته است و بخش عمده‌ای از آن به آتش‌نشانی و تجهیزات مرتبط اختصاص یافته است.

با توجه به واقعیت‌های میدانی؛ انتظار از شهرداری تبریز، در مرحله اول رشد بودجه مربوط به این حوزه -که با توجه به حجم و دامنه خطرات احتمالی بسیار ناچیز است- و بعد توزیع متوازن آن باتکیه‌بر یافته‌های دقیق علمی و داده‌محور است. همچنین شایسته است بحث ایجاد سوله‌های امن که مورد تأکید برنامه راهبردی است، موضوع اجرای مطالعات پهنه‌بندی، تهیه طرح ایمنی پهنه تاریخی شهر تبریز، سازوکارهای کاهش خطر، موضوع پوشش بیمه‌ای کلیه اموال منقول و غیرمنقول در برابر حوادث و سوانح موردتوجه جدی قرار گیرد.

مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی

کلاس تبریز